

Aan de Minister van Economische Zaken
de Directeur-generaal Economie en Digitalisering

Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering

Auteur

TER BESLISSING
Datum

27 september 2024

Kenmerk
DGED-MC / 87301295

Kopie aan
MT MC
Cluster mededinging

Bijlage(n)
02

nota

Kamerbrief Toekomstbestendig mededingingstoezicht

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

In het regeerprogramma staat dat het kabinet de introductie van nieuwe gerichte mededingingsinstrumenten en een aanpassing van de Mededingingswet (Mw) overweegt. U informeert de TK in bijgevoegde Kamerbrief (bijlage 1) over de noodzaak en stappen voor uitwerking hiervan. Daarnaast heeft u op 23 september Kamervragen ontvangen van het lid Kisteman (VVD) over prijzen bij benzinestations en in supermarkten. De beantwoording van deze vragen (bijlage 2) kunt u tegelijkertijd met de Kamerbrief naar de TK sturen.

Advies.

U kunt akkoord gaan met de Kamerbrief en de beantwoording van de Kamervragen. U kunt deze voor de begrotingsbehandeling naar de Tweede Kamer verzenden. Indien wenselijk bespreken we de inhoud graag met u.

Kernpunten

- U kondigt stappen aan om te komen tot toekomstbestendig mededingingstoezicht door in te zetten op het onderzoeken van: 1) de onderzoeks- en remediebevoegdheid, 2) aanpassingen in het fusietoezicht; en 3) verbetering van de effectiviteit van het verbod op misbruik van economische machtspositie.
- Dit doet u omdat:
 - U hiermee uitwerking geeft aan het regeerprogramma;
 - U signalen vanuit de markt, de ACM en de Europese Commissie over verminderde marktwerking ontvangt;
 - Het huidige mededingingsinstrumentarium verminderde marktwerking onvoldoende adresseert. Zie ook het *Tilburg Law and Economic University* rapport naar de effectiviteit van het verbod op misbruik van economische machtsposities;
- Ook licht u het externe onderzoek naar het organisatiemodel van ACM toe en uw besluit het wetsvoorstel ruimte voor duurzaamheidsinitiatieven in te trekken.

Ontvangen BBR

- U sluit af met een planning en informeert de TK in 2025 over de voortgang.
- U doet met de brief verschillende toezeggingen en een motie van dhr. Thijssen (GL-PvdA) af over mogelijk marktfalen in sectoren en de stand van zaken rondom het TILEC rapport naar het instrument om misbruik van economische machtsposities aan te pakken.

Toelichting

Onderzoeks- en remediebevoegdheid

- Een onderzoeks- en remediebevoegdheid komt voort uit de Britse 'Market Investigation Tool' en biedt mogelijk een oplossing voor verminderde marktwerking in sectoren met negatieve gevolgen voor afnemers (verminderde keuzevrijheid en hogere prijzen).
- MC bestudeert momenteel opties voor het uitwerken van dit idee. Met name de juridische vormgeving en bevoegdheidsverdeling zijn hierbij complex.
- Krachtenveld:
 - ACM vraagt om meer bevoegdheden.
 - Economen en de Consumentenbond herkennen de problematiek en steunen een mogelijk nieuw mededingingsinstrument.
 - Mededingingsadvocaten zien het probleem wel maar zijn kritisch over ernst hiervan, alsook over de uitbreiding van bevoegdheden van de ACM.
 - MKB-ondernemers lijken de problematiek te erkennen, maar verzoeken u nader onderzoek te doen alvorens een beslissing te nemen.
 - GL-PvdA, SP, D66 vragen aandacht voor de problematiek. NSC is over het algemeen voorstander van verscherpt mededingingstoezicht.

Fusietoezicht

- ACM signaleert dat bepaalde fusies die mogelijk tot concurrentievervalsingen kunnen leiden (onderdrempelige fusies) buiten het nationale toezicht blijven.
- Met een recente uitspraak van het Hof van Justitie van de EU is er geen mogelijkheid voor Nederland om *onderdrempelige fusies* door te verwijzen naar de Europese Commissie voor toezicht.
- MC bestudeert nu hoe deze bevoegdheid kan worden vormgegeven.
- Krachtenveld:
 - TK heeft aandacht voor overnames buiten het toezicht van de ACM.
 - GL-PvdA werkt aan een initiatiefwetsvoorstel voor een call-inbevoegdheid voor de ACM, met mogelijk steun van NSC en PVV.
 - Tijdens de plenaire behandeling van de uitvoeringswet DMA is een motie aangehouden van de D66 hierover. In afwachting van uw reactie.
 - ACM verzoekt om een uitbreiding van haar bevoegdheden.
 - Er is media-aandacht voor dit onderwerp, bijv. in kinderopvang, het onderwijsmateriaal en bij dierenartspraktijken.

TILEC onderzoek en verbeteringen artikel 24 Mw

- TILEC (Universiteit Tilburg) heeft in opdracht van EZ onderzoek gedaan naar de effectiviteit van artikel 24 van de Mededingingswet (het verbod op misbruik van een economische machtspositie (MEMP)).
- Het onderzoek concludeert dat de handhaving van dit verbod niet effectief is. Het aantonen van een overtreding voor een toezichthouder is zeer lastig. Het instrument heeft namelijk een beperkt toepassingsbereik en de bewijslast voor het aantonen van misbruik ligt hoog en vereist complexe analyses.

- Naast een aantal aanbevelingen om artikel 24 Mw te verbeteren, doet TILEC de aanbeveling om te kijken naar aanvullende nationale instrumenten die losgekoppeld zijn van het Europese kader.